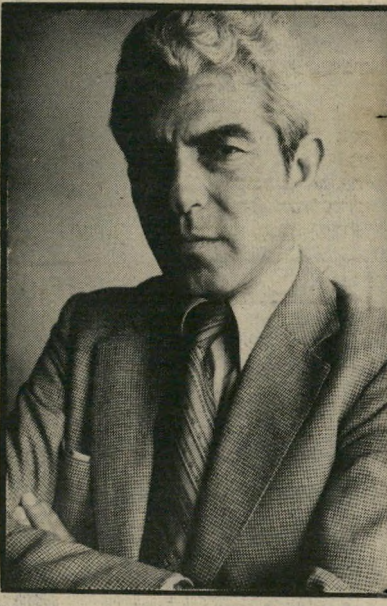

על מה שהתרחש מאחרי הקלעים בוועידת אלג'יד: ג'יבריל ציטט את „העולם הזה“, סארטאווי התכמר כדי ליצור תהודה בינלאומית לדעותיו, הקיצוניים נאמו וערפאת הכין את ניצחוננו

יומו של סרטאווי

סרטאווי
העם הפלסטיני והעם הישראלי — תאומים סיאמיים!

כי הקו שלו היה נכון. אחרי הפגישה של ערפאת עם אבנרי, פלד וארנון, גדל שיעור-קומתו הציבורית של סרטאווי לאין שיעור.

ואכן, במידה רבה עמד המושב כולו בסימן ניצחוננו של סרטאווי. כי המגעים עם הישראלים עמדו במוקד הדיונים. בנאומו הוציאה להבות, לא אמר מנהיג החזית העממית, ג'ורג' חבש, אף מילה אחת נגד המגעים עם כוחות-השלום הר ציוניים. ואילו נאיף חותמה, מנהיג החזית הדמוקרטית, שיבח אותם כפה מלא.

אחמד ג'יבריל, איש-הסירוב הקיצוני, הנוחש כסוכן לובי, הקדיש חלק גדול מנאומו למגעים אלה. הוא ציטט בהרחבה את אחד המיכתבים הגלויים שכתב אורי אבנרי ליאסר ערפאת, מעל עמודי העולם הזה. הוא ציין כי אבנרי מגדיר את עצמו כציוני, ושהיה בנעוריו חבר-האירגון-הצ' באי-הלאומי. הוא הביא גם קטעים אחרים (המשך בעמוד 6)

של עשרות רבות של חברים חדשים למועצה. שנכחו כולם על-ידי ערפאת עצימו. בגוף המוגדל, שהגיע ל-400 חברים, יש עתה לערפאת רוב מוחץ.

„מושב סרטאווי“. אולם שיטה זו אינה מוצאת חן בעיני סרטאווי. לדעתו, חשובה לא רק ההחלטה הסופית של ה' מועצה, אלא גם תדמיתה בעיני העולם. „לא יתכן“, אמר, „שכל אנשי-הסירוב ידברו בפרהסיה, למרות שהם מייצגים מיעוט קטן באש"ף, ואילו האנשים המייצגים את דעתו של הרוב הגדול — קולם לא יישמע.“ הוא תבע את רשות-הדיבור כדי לדווח למליאה על מגעיו עם אישים ישראליים, ועל שיתוף-הפעולה הדרוש בין כוחות-השלום באש"ף ובישראל.

יש הבדל גדול אחד בין מושב-דמשק ובין מושב-אלג'יד: סרטאווי של אז שוב אינו סרטאווי של היום. מלחמת-הלבנון אישרה את צידקת נבואותיו השחורות, והוכיחה לרבים בכל הדרגות של אש"ף

אולם כאשר התכנסה המועצה, נקט ערפאת בשיטה הרגילה שלו בכינוסים אלה. ערפאת הוא שועל פוליטי ותיק ומשופשף, והוא מצטיין בגישה טכסית פרגמטית. שיטתו: לתת למנהיגים של אירגוני-הסירוב לדבר כאוות-נפשם מול המצלמות והמיקרופונים — ובאותה השעה לגבש מאחרי הקלעים את הרוב הדרוש לו כדי להעביר את ההחלטה הסופית, המעניקה לו יפוי-כוח בלתי-מוגבל לפעול על פי דרכו.

כך זה קרה גם הפעם, כותרת העיתון גים בעולם היו מוקדשות לנאומו-הם הר מרשימים של אחמד ג'יבריל, ג'ורג' חבש ונאיף חותמה, שהגיעו לשיאים של רטוריקה. מי שהקשיב לנאומו-ם אלה, יכול לקבל את הרושם כאילו הקו הנוקשה שלט באש"ף.

אך באתם הימים עצמם פעל ערפאת בוריוות. הוא ניצח בכל ההצבעות. בין השאר: ההצבעות שאישרו את צירופם

ראיון מיוחד עם עיצאם סרטאווי

„כמובן, המגעים יימשכו!“

אני רוצה להדגיש שבשעת התפטרותי עמדי על כך שאש"ף הוא הנציג הבילעדי של העם הפלסטיני. המאבק לשיפור הדמוקרטיה באש"ף הוא מאבק לשיפור ולחיוק אש"ף. שנית: אני רוצה להביע את תמיכתי החזקה והבלתי-משנתנה בירידי ובאחי, אבו-עמאר (יאסר ערפאת).

כל מה שעשיתי, אין בו כדי לגרוע במאומה משני אלה. אתה תמשיך לכהן כחבר המועצה הלאומית? אין צורך להיות חבר במועצה הלאומית הפלסטינית כדי לשרת את העם הפלסטיני במיסגרת אש"ף. אפשר לשרת כחבר המועצה, ואפשר לשרת מבלי להיות חבר בה.

אך מעל לכל, יש לחזק את אש"ף בכל דרך שהיא, ובראש וראשונה לחזק את הדמוקרטיה שבו, כדי להבטיח שימשש במה לכל הדיעות הרווחות בקרב העם הפלסטיני.

לדמוקרטיה.

צר לי שעלידי שלילת זכות-הדיבור ממנו נמנע ממני להפריך את דיבורי-הביקורת שנמתחו על כמה אישים בגדה. רציתי להגן עליהם במועצה.

המגעים עם כוחות-השלום הישראליים יימשכו?

הראיון הבא נערך בטלפון, יום אחרי הודעתו הדרמאטית של עיצאם סרטאווי על התפטרותו מן המועצה הלאומית הפלסטינית. את הראיון ערך אורי אבנרי:

התפטרותך זכתה אצלנו בכותרות הראשיות בעיתונים, ברדיו ובטלוויזיה. היו שביקשו לפרש אותה כבישיון של מחנה-השלום באש"ף.

אני מופתע מתשומת-הלב העצומה שבה זכיתי בכלי-התיקשורת הבינלאומיים. הצעד שלי היה טכסי פולמוסרי לגיטימי, ואין לראות בו בשום פנים כישלון לקו-השלום באש"ף.

קריה-השלום — שרבים קוראים לו „קו סרטאווי“ — לא נפגעה?

הוא עשה זאת שוב. בעיצומו של הדיון כמושב ה-16 של המועצה הלאומית הר פלסטינית באלג'יד קם הד"ר עיצאם סרטאווי והתפטר מחברותו במועצה. הסיבה: נשיא המועצה, חאלד אל-פאי הום, המקורב לשילטנות הסוריים, לא העיר ניק לו את רשות-הדיבור.

„אין כאן דמוקרטיה!“ רתח מנתח-הלב כסוף-השיער, שהפך מנהיג מחנה-השלום באש"ף, והודיע על התפטרותו מגוף זה.

קריאת-תגר בדמשק. סרטאווי נקט את אותו הטכסיס עצמו כמושב הקודם של המועצה, שהתקיים באפריל 1981 בדמשק.

עצם הופעתו של סרטאווי בבירה הסורית היתה אז מעשה-גבורה. ידוע כי הר סורים רואים בו אויב מסוכן. בדמשק פועל מרכז אירגוני-הסירוב הפורש של אבו-נידאל, שרצח כבר כמה מעמיתיו של סרטאווי, ושהעמיד את סרטאווי בראש רשימת המועמדים להיצע על-ידו.

סרטאווי הגיע או לדמשק במליה הר אישית של יאסר ערפאת, ועל כן לא העז איש לפגוע בו. אחרי שראש-האירגון גינים הפרו-סוריים נאמו את נאומו-ההיר שלום, שבהם שללו מכל וכל כל אפי שרות של שלום עם ישראל, קם סרטאווי וביקש את רשות-הדיבור כדי לדווח על מגעיו עם אישים ישראליים, ובראשם חברי המועצה הישראלית למען שלום ישראל-פלסטיני.

המגעים אלה מתנהלים בשם הנהגת אש"ף ועל פי החלטות המועצה, ועל כן מגיע לתביר המועצה לקבל דו"ח עליהם בדיוני המליאה! טען, אך הזכות נשללה ממנו על-ידי הישב-ראש.

באותו היום הפך סרטאווי את הקערה על פיה. הוא התפטר מן המועצה, וקיים בדמשק מסיבת-עיתונאים חסרת-תקדים. מעשהו היה לסנסציה בינלאומית. כך הפך סרטאווי את המגעים עם הישראלים למוקד המושב של המועצה, על אפס ועל חמתם של יריביו. הוא יצא את דמשק בפמליה של ערפאת.

מובן מאליו כי ההתפטרות לא התקבלה על-ידי מוסדות אש"ף, וסרטאווי נשאר חבר מלא בגוף הפלסטיני הפרלמנטרי.

„קו סרטאווי“. עכשיו הוא עשה זאת שוב, וכימעט באותו הוסיבות.

ערב המושב, עשה יאסר ערפאת אקט הפגנתי מרחיק-לכת כאשר נפגש עם מתי פלד, יעקוב ארנון ואורי אבנרי, בכך אימץ לעצמו פרומבית את משרו, „קו סרטאווי“. הוא לא השאיר שום ספק בעיני העולם כי סרטאווי הוא איש מרכזי באש"ף, ופועל על דעת הנהגתו.

היתה לכך התנגדות? קיום פוליטי מאוזן, שיספק את הצורך הפוליטי הדחוף של העם הפלסטיני. לדעתי, השלום משרת צורך זה יותר מכל דרך אחרת. לכן רציתי להביא לניסוח מצע מדיני, המטפל במציאות כמו שהיא, ושיפלט דרך אל תהליכי השלום, זאת, למרות שברור כי שתי המעצמות העומדות מולנו — ארצות-הברית וישראל — אינן רוצות בשלום. זה לא צריך למנוע מאיתנו ללכת בדרך הנכונה.

היתה לכך התנגדות? קיום פוליטי מאוזן, שיספק את הצורך הפוליטי הדחוף של העם הפלסטיני. לדעתי, השלום משרת צורך זה יותר מכל דרך אחרת. לכן רציתי להביא לניסוח מצע מדיני, המטפל במציאות כמו שהיא, ושיפלט דרך אל תהליכי השלום, זאת, למרות שברור כי שתי המעצמות העומדות מולנו — ארצות-הברית וישראל — אינן רוצות בשלום. זה לא צריך למנוע מאיתנו ללכת בדרך הנכונה.

היתה לכך התנגדות? קיום פוליטי מאוזן, שיספק את הצורך הפוליטי הדחוף של העם הפלסטיני. לדעתי, השלום משרת צורך זה יותר מכל דרך אחרת. לכן רציתי להביא לניסוח מצע מדיני, המטפל במציאות כמו שהיא, ושיפלט דרך אל תהליכי השלום, זאת, למרות שברור כי שתי המעצמות העומדות מולנו — ארצות-הברית וישראל — אינן רוצות בשלום. זה לא צריך למנוע מאיתנו ללכת בדרך הנכונה.

לרוע המזל, החליטה תנועתי — תנועת פת"ח — להגביל את עצמה לנואם אחד בלבד, אחי אבו-יאד. התעוררה בעייה טכנית: איך לנאום כאשר תנועתי שלי ויתרה על זכות זו. מכאן נבע הקושי. סברתי כי בנסיבות המיוחדות הקיימות עלי לבקש שיחרור משימעת התנועה.

לאילו נסיבות מיוחדות כוונתך? קיימות נסיבות מיוחדות, חמורות ודחופות. יש מצב-חירום. אני חרד למצב בגדה וברצועה, ואין לנו זמן לעסוק בקטנות. ממשלת-ישראל הנוכחית חורשת מזימות לגירוש בני-עמי מהגדה ומהרצועה לירדן, והיא חורשת מזימות נגד ירדן עצמה. לדעתי, יש לפעול בדחיפות. לא יכולתי לשבת בניחוח. מכאן המאבק הנהלי שניהלתי, שלצערי לא הצלחתי בו. על רקע זה נערך העימות.

האם תמשיך בפעילותך? אני משרת של העם הפלסטיני. הקדשתי את כל חיי וכל מרצי לעמי, ואני אמשיך בכך.